

Rozumienie tekstów

Ćwiczenie 1

Proszę przeczytać fragmenty tekstów i – zgodnie z przykładem – zaznaczyć właściwą odpowiedź.

_____ / 5 p. (5 x 1 p.)

PRZYKŁAD

Europejska Agencja Kosmiczna (ESA) poinformowała, że lecąca w kierunku Jowisza sonda JUICE, przeleci pomiędzy Ziemią a Księżycem. To pierwszy tego typu lot w historii. Sonda Jupiter Icy Moons Explorer (JUICE) znajdzie się wówczas około 7 tysięcy kilometrów od Ziemi. To mniejsza odległość niż niektórych satelitów, a do Srebrnego Globu JUICE zbliży się na 700 km. To pierwszy manewr tego rodzaju w historii, a JUICE to pierwsza europejska sonda wystana w stronę Jowisza - podkreślają eksperci ESA.

Z tego tekstu wynika, że

- a) statki kosmiczne nigdy wcześniej nie latały tak blisko Ziemi ani Księżyca.
- b) Jowisz znajdzie się pomiędzy Ziemią a Księżycem.
- c) sonda JUICE poleci na Księżyc.

Na podstawie: <https://tvn24.pl/tvnmeteo/nauka/sonda-juice-przeleci-miedzy-ziemia-a-ksiezycem-st8013775>

1.	Jak informuje Radio Poznań, dawne akademiki na Winogradach nie zostaną rozebrane, ponieważ trafiły do rejestru zabytków. Decyzję o wpisaniu tam kompleksu 7 budynków z ulicy Dożynkowej podjął Wielkopolski Wojewódzki Konserwator Zabytków.
----	--

Na podstawie: <https://epoznan.pl/news-news-153141-dawne-akademiki-z-winograd-nie-zostana-rozebrane-trafily-do-rejestru-zabytkow>

1. Z tego tekstu wynika, że

- a) budynki przy ulicy Dożynkowej są zabytkowe.
- b) najstarsze domy studenckie w Poznaniu są na Winogradach.
- c) domy studenckie na Winogradach przeszły kontrolę Wielkopolskiego Konserwatora Zabytków.

2.	Jak przekazano, firma Maxcess jest obecna w Polsce od 2006 roku. Do tej pory dysponowała zakładem produkcyjnym w Bugaju pod Poznaniem, gdzie zatrudnia 160 osób. Dzięki nowej inwestycji firma planuje w najbliższych latach szybki rozwój, a także podwojenie zatrudnienia.
----	--

Na podstawie: <https://epoznan.pl/news-news-153055-duza-fabryka-uficialnie-otwarta-maja-nawet-podwoic-zatrudnienie>

2. Z tego tekstu wynika, że firma Maxcess

- a) funkcjonuje już na polskim rynku ponad 20 lat.
- b) szuka 160 ludzi do pracy w Bugaju pod Poznaniem.
- c) sprzedaje zakład produkcyjny w Bugaju pod Poznaniem.

3.	Mikołaj Wolanin został jednym z 50 najlepszych studentów na świecie. To Wielkopolec i absolwent II Liceum Ogólnokształcącego w Poznaniu. Jest też prezesem Fundacji na rzecz Praw Ucznia. Na co dzień Mikołaj Wolanin studiuje prawo na Uniwersytecie Warszawskim, ma za sobą zagraniczne staże
----	---

	<i>naukowe. Jako wolontariusz pracował w Punkcie Pobytu Krótkoterminowego dla Uchodźców z Ukrainy.</i>
--	--

Na podstawie: <https://epoznan.pl/news-news-153006-wielkopolanin-i-absolwent-poznanskiego-liceum-wsrod-50-najlepszych-studentow-swiate>

3. Z tego tekstu wynika, że Mikołaj Wolanin
- jest najbardziej leniwym studentem na świecie.
 - pochodzi z Wielkopolski.
 - chciałby studiować na Uniwersytecie Warszawskim.

4.	<i>W Polsce od początku kwietnia w wodzie straciło życie ponad 150 osób, w tym 17 dzieci. Od początku czerwca do połowy lipca było tylko pięć dni, gdy nie odnotowano żadnego utonięcia. Statystyki publikowane przez Komendę Główną Policji są niepokojące, w Polsce w ciągu roku tonie od 450 do 500 osób. Każdego roku ofiar jest coraz więcej.</i>
----	--

Na podstawie: <https://tvn24.pl/poznan/sezon-na-utonięcia-kto-najczęściej-nie-wychodzi-z-wody-st7995312>

4. Z tego tekstu wynika, że
- najwięcej ludzi ginie w wodzie zwykle pod koniec lipca.
 - wiosną i latem jest dużo przypadków śmierci z powodu utonięcia.
 - Komenda Policji szuka 150 osób, które weszły do wody.

5.	<i>Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej (IMGW) wydał ostrzeżenia drugiego i pierwszego stopnia dla województwa opolskiego i dolnośląskiego. Prognozowane są tam burze, którym będą towarzyszyć bardzo silne opady deszczu od 30 do 45 litrów na metr kwadratowy oraz porywy wiatru do 80 kilometrów na godzinę. Lokalnie spadnie grad.</i>
----	---

Na podstawie: <https://tvn24.pl/tvnmteo/prognoza/upal-i-burze-w-polsce-ostrezenia-imgw-dla-prawie-wszystkich-województw-st8012586>

5. Z tego tekstu wynika, że
- pracownicy IMGW ostrzegają przed upałami.
 - w całym kraju spadnie grad.
 - w województwie opolskim i śląskim spodziewane są duże deszcze i silne wiatry.

Ćwiczenie 2

Proszę przeczytać fragmenty tekstów i – zgodnie z przykładem – zaznaczyć właściwą odpowiedź.

_____ / 5 p. (5 x 1 p.)

PRZYKŁAD

Czy wiecie, że słonie na widok ludzi reagują tak, jak my na widok kociąt i szczeniaków? Albo że słonie nadają sobie imiona? Badacze, którzy opublikowali niedawno pracę w „Nature Ecology and Evolution”, przeanalizowali nagrania odgłosów wydawanych przez słonie mieszkające w kenijskim rezerwacie Samburu. Na nagraniach zidentyfikowali niemal 470 różnych rodzajów zawołań.

Z tego tekstu wynika, że

- slonie mają więcej imion niż ludzie.

b) badania nad zwyczajami słoni miały miejsce w Kenii.

c) słonie mają takie same zwyczaje jak koty i psy.

1.	<i>Poznańscy kinomani już nie mogą doczekać się kolejnej edycji Dni Poznańskich Kinomanów, festiwalu, który na stałe wpisał się w kalendarz kulturalnych wydarzeń miasta. Tegoroczna edycja trwa od 12 do 15 września i będzie tam wiele niespodzianek. Jedną z największych atrakcji jest Secret Cinema, gdzie uczestnicy kupują bilety na seans, ale nie wiedzą, jaki film zobaczą ani gdzie odbędzie się pokaz.</i>
----	--

Na podstawie: <https://codziennypoznan.pl/artykul/2024-08-13/kupuja-bilety-na-film-ale-nie-wiedza-na-jaki-we-wrzesniu-dni-poznanskich-kinomanow/>

1. Z tego tekstu wynika, że

- Secret Cinema to jedna z form prezentacji festiwalowej.
- festiwal Dni Poznańskich Kinomanów odbywa się przez dwa tygodnie.
- na festiwalu nigdy nie wiadomo, jakie filmy będą prezentowane.

2.	<i>Paweł Edmund Strzelecki to polski podróżnik, badacz, geolog i odkrywca, który urodził się w 1797 roku w Głuszynie koło Poznania. W latach 30-tych XIX wieku odbył 9-letnią podróż dookoła świata. Badał wulkany i surowce mineralne w Ameryce Południowej, prowadził też badania w górach Australii i to dzięki niemu najwyższy szczyt Wielkich Gór Wododziałowych ma nazwę Góra Kościuszki.</i>
----	---

Na podstawie: <https://codziennypoznan.pl/artykul/2024-07-20/dzieki-niemu-najwyzszy-szczyt-w-australii-nosi-nazwe-gora-kosciuszki-221-rocznica-urodzin-pawla-edmunda-strzeleckiego/>

2. Z tego tekstu wynika, że

- Paweł Edmund Strzelecki przez 9 lat badał Wielkie Góry Wododziałowe.
- podróżnik nazwał szczyt imieniem Tadeusza Kościuszki.
- Wielkie Góry Wododziałowe leżą na terenie Ameryki Południowej.

3.	<i>Czasopismo „Nature” ostatnio opublikowało raport naukowców z Uniwersytetu w Münster i na Florydzie. Badania potwierdzają, że noszenie kasku podczas jazdy na rowerze jest korzystne niezależnie od wieku, a w szczególności zapobiega urazom głowy. Stwierdzono, że korzyści są większe w sytuacjach wysokiego ryzyka i podczas jazdy na rowerze po drogach współdzielonych z samochodami.</i>
----	---

Na podstawie: <https://oko.press/kaski-rowerowe-czy-dzialaja>

3. Z tego tekstu wynika, że

- rowerzyści nie powinni zakładać kasku na drogach współdzielonych.
- zdrowiu i życiu rowerzystów zagrażają tylko kierowcy samochodów.
- kaski rowerowe ratują zdrowie i życie.

4.	<i>Dziś trudno wyobrazić sobie Poznań bez tramwajów, ponieważ to jeden z podstawowych środków codziennego transportu tysięcy poznaniaków. Wszystko zaczęło się 30 lipca 1880 roku, gdy wykonano pierwsze przejazdy tramwaju konnego. Następnie, 6 marca 1898 roku, zainaugurowano pierwszą regularną linię tramwajów elektrycznych, które zastąpiły tramwaje konne.</i>
----	---

Na podstawie: <https://codziennypoznan.pl/artykul/2024-07-31/144-lata-temu-uruchomiono-pierwsza-linie-tramwajowa-w-poznaniu-jej-tworcy-szybko-staneli-na-granicy-bankructwa/>

4. Z tego tekstu wynika, że
- a) pierwszy transport koni do Poznania miał miejsce pod koniec XIX wieku.
 - b) tysiące poznaniaków korzysta dziś z tramwaju konnego.
 - c) tramwaj konny to pierwsza wersja tramwaju elektrycznego.

5.	SETI (Search for Extraterrestrial Intelligence) to organizacja szukająca śladów inteligentnego życia poza Ziemią. O to, czy takie życie istnieje poza naszą planetą, naukowcy spierają się od dziesięcioleci. Badacze zrzeszeni w SETI wiedzą o tym doskonale. Nurtuje ich co innego. Gdy już odkryjemy ślady inteligentnych istot na innych planetach, jak się z nimi będziemy komunikować? Niewiele przecież będzie nas łączyło.
----	--

Na podstawie: <https://oko.press/zwierzeta-jezyk-gramatyka>

5. Z tego tekstu wynika, że
- a) naukowcy na ogół nie wierzą w życie poza naszą planetą.
 - b) naukowcy, którzy pracują dla SETI, szukają nowego języka komunikacji.
 - c) naukowcy od wielu lat dyskutują poza Ziemią.

Ćwiczenie 3

Proszę przeczytać fragmenty tekstów i – zgodnie z przykładem – zaznaczyć właściwą odpowiedź.

_____ / 5 p. (5 x 1 p.)

PRZYKŁAD

Światowy Dzień Lodów, obchodzony w trzecią niedzielę lipca, to wyjątkowa okazja do celebrowania jednego z najpopularniejszych deserów na świecie. To doskonały moment, aby odkryć nowe, nietypowe smaki i innowacyjne sposoby produkcji lodów.

- Z tego tekstu wynika, że
- a) lody są najzdrowszym deserem.
 - b) lody są powszechnie lubianym deserem.**
 - c) lody jemy tylko w lipcu.

1.	<i>Spożywanie lodów może dawać przyjemność i poprawiać nastrój, poza tym tradycyjne lody, szczególnie te na bazie mleka, zawierają wapń i białko, czyli wartości niezbędne dla zdrowych kości i mięśni.</i>
----	---

1. Z tego tekstu wynika, że
- a) tylko jedzenie tradycyjnych lodów daje prawdziwą radość.
 - b) lody nie mają żadnych wartości.
 - c) lody mogą mieć dobry wpływ na nasze zdrowie.

2.	<i>Większość lodów zawiera dużo cukru, co może prowadzić do problemów zdrowotnych, takich jak otyłość, cukrzyca i próchnica zębów. Jeśli spożywane są w nadmiarze, mogą prowadzić do przybierania na wadze.</i>
----	---

2. Z tego tekstu wynika, że

- a) lody powinniśmy jeść jak najczęściej.
- b) lody mają w sobie dużo kalorii i cukru, dlatego mogą powodować różne choroby.
- c) lody pomagają w ochronie zębów.

3.	<i>Przygotowywanie lodów w domu pomaga kontrolować składniki, w tym ilość cukru i rodzaj użytych tłuszczów. Taką zdrowszą alternatywą są na przykład sorbety, lody jogurtowe lub lody bez cukru.</i>
----	--

3. Z tego tekstu wynika, że
- a) lody można zrobić samodzielnie.
 - b) zwykle nie kontrolujemy ilości cukru i tłuszczu w potrawach.
 - c) sorbety i lody bez cukru są lepsze dla naszego zdrowia.

4.	<i>Naukowcy z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu opracowali recepturę na przepyszne lody z warzyw, które zwykle nie kojarzą się z deserami. Jako bazę wykorzystali wartościowe, lecz nieestetyczne buraki.</i>
----	--

4. Z tego tekstu wynika, że buraki
- a) nie są typowe dla deserów.
 - b) nie mają żadnych wartości.
 - c) nie są atrakcyjnym warzywem.

5.	<i>Buraki są zwykle problematyczne ze względu na wysoką zawartość wody, co sprawia, że łatwo się psują. Dzięki nowemu podejściu, buraki, które normalnie trafiłyby na śmietnik, mogą zostać przekształcone w pyszne i zdrowe lody. To nie tylko sposób na zmniejszenie marnowania żywności, ale również na wprowadzenie nowych, interesujących smaków na rynek.</i>
----	---

5. Z tego tekstu wynika, że buraki
- a) są trudne w przechowywaniu.
 - b) mają w sobie za dużo wody.
 - c) są zwykle wyrzucane do śmieci.

Zad. II – 3 ćwiczenia

Ćwiczenie 1

Proszę przeczytać tekst, a następnie – jak w przykładzie – zaznaczyć: TAK – gdy zdanie jest zgodne z tekstem; NIE – gdy nie jest zgodne z tekstem.

_____ / 6 p. (6 x 1 p.)

O tym, że istnieją genetyczne czynniki ryzyka wielu chorób: otyłości, cukrzycy, chorób serca, czy choroby Alzheimera, wiadomo od dawna. Jednak wiadomo też, że geny to nie wszystko. O to, czy ważniejsze są geny, czy środowisko, spór toczył się niemal cały XX wiek. Z analizy wynika, że geny odpowiadają za znacznie mniejszą część ryzyka chorób, niż przypuszczamy. Ważniejsze jest to, jaki styl życia prowadzimy. Na przykład geny odpowiadają za około 80 procent naszego wzrostu, wpływ środowiska (czyli głównie dieta w okresie dorastania) za mniejszość, bo jedynie około 20 procent. Jeśli ktoś jest o 5 centymetrów wyższy niż średnia w populacji, 4 cm z tego jest sprawką genów, jedynie centymetr – zasługą warunków życia w młodości. Czy to oznacza, że podobnie jest z ryzykiem chorób i mamy aż tak niewielki wpływ na to, czy będziemy zdrowi? Nic podobnego, dowodzą badacze, którzy przez 13 lat śledzili losy ponad 350 tysięcy osób z brytyjskiej bazy Biobank. Jest dokładnie odwrotnie, mamy sporą kontrolę nad naszym zdrowiem. Nawet jeśli mamy „gorsze geny” (czyli takie, które statystycznie zwiększają ryzyko chorób i krótszego życia), zdrowy styl życia może zmniejszyć ryzyko wcześniejszej śmierci aż o 62 procent. Zdrowy styl życia, nawet wprowadzony dopiero około czterdziestki, wydłuży nam życie o ponad pięć lat w porównaniu z osobami żyjącymi niezdrowo. No dobrze, ale co w zasadzie oznacza „zdrowy styl życia”? Z analizy wynika, że najzdrowiej jest: nigdy nie palić, regularnie się ruszać, zdrowo odżywiać i sypiać odpowiednio długo.

Na podstawie: <https://oko.press/co-jest-dla-zdrowia-geny-czy-styl-zycia>

		TAK	NIE
PRZYKŁAD Genetyczne skłonności mogą dotyczyć wielu chorób.		x	
1.	Naukowcy od dawna dyskutują o tym, co jest ważniejsze dla zdrowia: warunki życia czy nasze geny.		
2.	Genetyka ma największy wpływ na to, jak rośniemy.		
3.	Człowiek ma bardzo małą kontrolę nad swoim zdrowiem.		
4.	W bazie Biobank jest materiał genetyczny prawie 350 tysięcy osób.		
5.	Zdrowy styl może wydłużyć nasze życie dopiero, gdy skończymy 40 lat.		
6.	Dobra dla zdrowia jest aktywność fizyczna, unikanie palenia tytoniu i długi sen.		

Ćwiczenie 2

Proszę przeczytać tekst, a następnie – jak w przykładzie – zaznaczyć: TAK – gdy zdanie jest zgodne z tekstem; NIE – gdy nie jest zgodne z tekstem.

_____ / 6 p. (6 x 1 p.)

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska przygotował nowy program wsparcia pt. „Mój rower elektryczny”. Dotacje do rowerów elektrycznych mają wynieść 300 mln złotych. To nie jest wcale nowy pomysł. Podobne rozwiązania działają już w innych krajach w Europie. W Finlandii, Francji i we Włoszech dopłatę do roweru elektrycznego można otrzymać po oddaniu samochodu spalinowego, funkcjonują również dopłaty regionalne i miejskie. Stowarzyszenie wylicza, że w Europie działa już ponad 300 programów wsparcia zakupu e-rowerów – od Norwegii, przez Węgry, po Chorwację. Jak twierdzą członkowie organizacji, ograniczenie emisji o 90 proc. do 2050 roku (to oficjalny cel Unii Europejskiej) będzie możliwe przy zwiększeniu udziału rowerów elektrycznych na rynku finansowym. W Polsce nie ma jeszcze stałego systemu, w którym nowy właściciel elektrycznego roweru dostawałby pieniądze „do ręki”. W Krakowie działa jedynie wypożyczalnia towarowych rowerów cargo ze wspomaganie elektrycznym dostępnych dla przedsiębiorców na 30 dni. Pilotażowo system dopłat do elektryków uruchomił Białystok, rozdając 750 tysięcy złotych. Maksymalna dotacja wynosiła 2,5 tysiąca zł. Łącznie z miejskich dotacji mogło skorzystać kilkaset osób. Nowy plan rządu zakłada o wiele wyższe wsparcie, z którego skorzystać mogą dziesiątki tysięcy osób. Dofinansowanie będzie można dostać na rower elektryczny, rower elektryczny w wersji cargo (czyli towarowej, z dużym wózkiem), a także na wózek rowerowy do konwencjonalnego lub elektrycznego roweru. Dofinansowanie może wynieść maksymalnie do połowy kosztów zakupu, obowiązuje jednak limit. W przypadku standardowych elektryków będzie to maksymalnie 5 tysięcy złotych, w przypadku rowerów cargo i wózków ze wspomaganie elektrycznym – do 9 tysięcy. Z pomocy tej mogłoby skorzystać około 60 tys. osób. W projekcie nie ma mowy o progach dochodowych czy innych warunkach. Dofinansowania mają się zacząć od 2025 roku.

Na podstawie: <https://oko.press/dotacje-do-rowerow-elektrycznych-moj-rower-elektryczny>

		TAK	NIE
PRZYKŁAD			
„Mój rower elektryczny” to system dopłat do zakupu e-rowerów.		x	
1.	Do tej pory podobne programy wsparcia otwarto tylko w trzech krajach europejskich: w Norwegii, na Węgrzech i w Chorwacji.		
2.	Projekt dopłat do rowerów elektrycznych ma służyć ochronie środowiska.		
3.	Program stałej pomocy finansowej funkcjonował w Polsce już od wielu lat.		
4.	W Krakowie rower towarowy można wynająć na dwa miesiące.		
5.	W nowym programie będzie można dostać nie więcej niż 9 tysięcy złotych.		
6.	Nowy program dopłat rusza w 2025 roku.		

Ćwiczenie 3

Proszę przeczytać tekst, a następnie – jak w przykładzie – zaznaczyć: TAK – gdy zdanie jest zgodne z tekstem; NIE – gdy nie jest zgodne z tekstem.

_____ / 6 p. (6 x 1 p.)

Obecnie w oceanach znajduje się od 50 do 75 bilionów kawałków plastiku i mikroplastiku, a każdego roku do tej liczby dochodzi od 8 do 10 milionów ton nowych odpadów. Plastik stanowi aż 80% wszystkich zanieczyszczeń morskich, co wywiera ogromną presję na morskie ekosystemy. Organizmy morskie, w tym ryby, skorupiaki i plankton, nie tylko spożywają mikroplastik, ale także mogą przenosić go na dno oceanów, co prowadzi do jego długotrwałej akumulacji. W odpowiedzi na to zagrożenie, Zgromadzenie Narodów Zjednoczonych ds. Środowiska (UNEA) postawiło sobie ambitny cel całkowitego wyeliminowania zanieczyszczeń plastikowych do 2040 roku. Jednak badania przeprowadzone przez naukowców z Imperial College w Londynie, pokazują, że nawet najbardziej optymistyczne scenariusze nie gwarantują całkowitego usunięcia mikroplastiku z oceanów do końca XXI wieku. Niestety, badania sugerują, że mikroplastik, który już znajduje się w oceanach, będzie tam pozostawał przez dziesięciolecia, a może nawet setki lat. Co więcej, mikroplastik może przenikać do sieci pokarmowych, co zagraża zdrowiu nie tylko morskich organizmów, ale także ludzi, którzy spożywają owoce morza. Istnieją obawy, że długotrwałe narażenie na mikroplastik może prowadzić do problemów zdrowotnych, takich jak nowotwory czy uszkodzenia układu pokarmowego. Chociaż całkowite usunięcie mikroplastiku z oceanów może być niemożliwe, istnieją sposoby na złagodzenie problemu. Globalne wysiłki na rzecz redukcji plastiku muszą być kontynuowane, a kluczowym elementem tych działań jest edukacja społeczeństwa i wprowadzenie bardziej rygorystycznych regulacji dotyczących produkcji i utylizacji plastiku.

Na podstawie: <https://ecopoznan.pl/artukul/2024-08-15/zanieczyszczenie-mikroplastikiem-w-oceanach-pozostanie-co-najmniej-do-konca-stulecia/>

		TAK	NIE
PRZYKŁAD			
Wody naszych mórz i oceanów są coraz bardziej zanieczyszczone.		x	
1.	Większość wszystkich odpadów w wodzie stanowi plastik.		
2.	Plastik najszybciej ulega redukcji na dnie oceanów.		
3.	Naukowcy mają nadzieję, że do 2040 roku uda się zlikwidować cały plastik z ekosystemu.		
4.	Mikroplastik jest szkodliwy zarówno dla zwierząt morskich, jak i ludzi, którzy jedzą ryby.		
5.	Długotrwała obecność plastiku w wodach morskich może powodować u ludzi poważne choroby.		
6.	Aby całkowicie pozbyć się mikroplastiku z powierzchni oceanów, wystarczy lepsza edukacja społeczna i skuteczny system utylizacji.		

Zadanie III – 3 ćwiczenia

Ćwiczenie 1

Proszę przeczytać tekst i – zgodnie z przykładem – dopasować usunięte z niego fragmenty (A–H).

_____ / 7 p. (7 x 1 p.)

„Czy mnie słyszysz?” – każdy z nas, [__C__]^{PRZYKŁAD}, może mieć problem z odpowiedzią na to banalne pytanie. Niedosłuch starczy to zjawisko powoli pogarszającej się zdolności słyszenia, [_____] ¹. Nie jest związany z żadną chorobą, a wynika [_____] ² organizmu i zużycia się komórek zmysłowych ślimaka, które przekształcają fale dźwiękowe w [_____] ³. Jest ich coraz mniej, a nie powstają nowe, więc zaczynamy słyszeć coraz gorzej. Ewolucja wyposażyła nas w sprawny słuch na ok. 50 lat, [_____] ⁴ z wydłużenia średniej długości życia o kolejne dekady. Świat, [_____] ⁵, jest też coraz głośniejszy, co przekłada się na pogorszenie funkcji słuchu, a problem będzie się pogłębiał. Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) prognozuje, [_____] ⁶ może mieć problemy ze słyszeniem. Chociaż trwałej utraty słuchu nie jesteśmy w stanie wyleczyć, niewykluczone, że kiedyś będzie to możliwe. Kluczowe wydaje się pobudzenie komórek do regeneracji, a obecnie trwają badania nad terapiami, [_____] ⁷.

Na podstawie: <https://oko.press/czy-mozemy-przywracac-sluch>

A	z naturalnych procesów starzenia się
B	w którym żyjemy
C	PRZYKŁAD <i>na pewnym etapie swojego życia</i>
D	impulsy elektryczne przekazywane do mózgu
E	które to umożliwią
F	które występuje po 50. roku życia
G	że do 2050 roku co czwarta osoba na świecie
h	nie dokonując stosownej korekty wynikającej

Ćwiczenie 2

Proszę przeczytać tekst i – zgodnie z przykładem – dopasować usunięte z niego fragmenty.

_____ / 7 p. (7 x 1 p.)

Czy wiedzieli Państwo, [__C__]^{PRZYKŁAD}, jak my na widok kociąt i szczeniaków? Widocznie sprawiają słoniom prawdziwą radość, ale to nie wszystko. Ważniejsze jest to, że słonie nadają sobie imiona. Badacze, którzy opublikowali niedawno pracę [_____] ¹, przeanalizowali nagrania odgłosów wydawanych przez słonie [_____] ² oraz w parku narodowym Amboseli. Na nagraniach zidentyfikowali niemal 470 różnych rodzajów zawołań [_____] ³ słonie używają również pewnych kombinacji dźwięków, zwracając się do poszczególnych osobników. Wygląda na to, że słonie po prostu [_____] ⁴, imiona. Przywoływane za pomocą takich imiennych wezwań słonie reagowały na nie, nie reagowały natomiast na imiona innych słoni. Sugeruje to, że zwierzęta te wiedzą, [_____] ⁵ – a nie ogólne wezwanie adresowane do któregośkolwiek ze zwierząt. Ze słoniami łączą nas dwie wspólne cechy: [_____] ⁶. Wygląda więc na to, że Ziemię zamieszkują przynajmniej dwa gatunki, [_____] ⁷: ludzie i słonie. Być może dopiero zaczynamy odkrywać niezwykle umiejętności zwierząt.

Na podstawie: <https://oko.press/zwierzeta-jezyk-gramatyka>

A	nadają sobie przydomki, lub, jeśli ktoś woli
B	zamieszkałe w kenijskim rezerwacie Samburu
C	PRZYKŁAD że słonie na widok ludzi reagują tak
D	że dana kombinacja dźwięków oznacza ich przydomek
E	w „Nature Ecology and Evolution”
F	które nadają sobie przydomki
G	i stwierdzili, że w komunikacji na odległość
H	duże mózgi i bogate życie społeczne

Ćwiczenie 3

Proszę przeczytać tekst i – zgodnie z przykładem – dopasować usunięte z niego fragmenty.

_____ / 7 p. (7 x 1 p.)

Skuteczność działania kasków rowerowych jest [C]PRZYKŁAD. Przecież rowerzysta po kraksie z samochodem []¹, gdyby miał na sobie kask – brzmi często używana argumentacja. Jednak wielu rowerzystów []², że w przypadku poważnych wypadków kask może nie być wystarczającą ochroną. Z drugiej strony zdrowiu i życiu rowerzystów zagrażają nie tylko kierowcy samochodów. Wypadek może być spowodowany zwykłą nieuwagą rowerzysty, []³ i uderzy głową w betonowy krawężnik. Kierując się intuicją można więc uznać, że kaski mogą ratować rowerzystów. Intuicja może jednak wprowadzać w błąd. Na filmiku, []⁴, widać kapustę dwukrotnie spadającą na asfalt. Materiały o podobnej treści, często wykorzystujące też arbuza, pojawiają się w mediach społecznościowych. Trudno wierzyć jednak w ich obiektywizm. Po pierwsze, najczęściej nie widać, []⁵ znajdująca się pod kaskiem. Po drugie, []⁶ od tego warzywa. Przeanalizowana literatura potwierdza, że noszenie kasku podczas jazdy na rowerze jest korzystne []⁷.

Na podstawie: <https://oko.press/kaski-rowerowe-czy-dzialaja>

A	który wpadnie w poślizg
B	mógłby uniknąć utraty zdrowia lub życia
C	PRZYKŁAD <i>tematem gorących dyskusji</i>
D	niezależnie od wieku i rodzaju wypadku
E	w jakim stanie jest część kapusty
F	ludzka głowa zdecydowanie różni się
G	korzystających z jednośladów na co dzień przekonuje
H	przygotowanym przez opolskich policjantów

Zadanie IV

Ćwiczenie 1

Proszę – zgodnie z przykładem – połączyć tytuły z kolumny I z fragmentami tekstów z kolumny II. Odpowiedzi proszę wpisać do tabeli.

_____/ 7 p. (7 x 1 p.)

I		II	
PRZYKŁAD <i>Czytanie i pisanie</i>		A	Używaj podcastów, audiobooków, i programów radiowych w języku, którego się uczysz. Staraj się mówić jak najwięcej w języku obcym, np. z native speakerami lub innymi uczniami. Możesz korzystać z platform do wymiany językowej jak Tandem czy HelloTalk. Powtarzaj na głos frazy i zdania, aby ćwiczyć wymowę i intonację.
1.	Regularność i systematyczność	B	<i>Czytaj książki, artykuły, blogi, a nawet komiksy w języku obcym. Zaczynaj od prostych tekstów i stopniowo przechodź do bardziej zaawansowanych. Pisz dzienniki, blogi, e-maile, a nawet krótkie opowiadania. Praktyka pisania pomaga utrwalić struktury gramatyczne i słownictwo.</i>
2.	Słownictwo	C	Dołącz do kursu nauki języka, zarówno online, jak i offline, aby wspólnie się uczyć i wzajemnie motywować.
3.	Słuchanie i mówienie	D	Korzystaj z aplikacji do nauki języków takich jak Duolingo, Babbel, Memrise. Oglądaj filmy, seriale i programy telewizyjne w języku, którego się uczysz, z oryginalnymi napisami. Używaj gier językowych i innych możliwości dostępnych online.
4.	Nowoczesne technologie	E	Naucz się różnych technik uczenia się i eksperymentuj, aby znaleźć te, które najlepiej na Ciebie działają. Dostosowuj swoje metody nauki do swojego stylu uczenia się – niektórym lepiej wychodzi nauka przez słuchanie, innym przez czytanie lub pisanie.
5.	Samoocena i motywacja	F	Używaj fiszek (tradycyjnych lub elektronicznych) do nauki nowego słownictwa. Ucz się słów w kontekście, na przykład całe zdania, co pomaga lepiej zapamiętać ich użycie. Regularnie powtarzaj wcześniej nauczone słowa, aby utrwalić wiedzę.
6.	Praca w grupie	G	Ustalaj sobie małe, osiągalne cele, które będą Ci pomagać w dalszej nauce. Regularnie oceniaj swoje postępy i dostosowuj strategię nauki w zależności od potrzeb. Znajdź ważny powód do nauki – może to być podróż, praca, hobby lub chęć poznania nowej kultury.
7.	Trening strategiczny	H	Staraj się poświęcić codziennie choćby kilkanaście minut na naukę. Regularność jest kluczowa. Stwórz plan nauki, który będzie obejmował różne aspekty języka: słownictwo, gramatykę, czytanie, pisanie, słuchanie i mówienie.

Przykład	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
B							

Ćwiczenie 2

Proszę – zgodnie z przykładem – połączyć tytuły z kolumny I z fragmentami tekstów z kolumny II. Odpowiedzi proszę wpisać do tabeli.

_____ / 7 p. (7 x 1 p.)

I		II	
PRZYKŁAD Paweł Edmund Strzelecki, Wielkopolanin i światła obywatel		A	Wymagało to od niego zdolności do planowania, zarządzania ludźmi oraz finansami. Podczas tych lat pracy Strzelecki rozwinął swoje umiejętności organizacyjne i administracyjne, które okazały się bardzo przydatne w planowaniu podróży.
1.	Młodość	B	<i>Urodził się 20 lipca 1797 roku w Głuszynie (obecnie dzielnica Poznania) był wybitnym polskim podróżnikiem, badaczem, geologiem i odkrywcą. Życie pełne przygód i naukowych odkryć przyniosło mu międzynarodową sławę.</i>
2.	Zarządzanie majątkiem	C	W 1834 roku wyruszył na swoją największą wyprawę przez Amerykę Północną i Południową, Oceanię, Australię oraz Azję. W trakcie podróży zajmował się badaniami geologicznymi, zoologicznymi, botanicznymi oraz klimatycznymi. Przeprowadził badania wulkanów i złóż surowców mineralnych w Ameryce Południowej, a także odkrył złoża rud miedzi w Kanadzie nad Jeziorem Ontario. Zbadał najwyższy szczyt Australii, który nazwał Górą Kościuszki.
3.	Kluczowe doświadczenia i umiejętności	D	Paweł Edmund Strzelecki pochodził ze szlacheckiej rodziny, we wczesnych latach rozwijał zainteresowania przyrodnicze i matematyczne.
4.	Dziedzictwo	E	Po zakończeniu swoich podróży, Strzelecki osiadł w Wielkiej Brytanii. Podczas wielkiego głodu w Irlandii (1845-1849) zaangażował się w akcję pomocy, organizując dostawy żywności. Za swoje zasługi otrzymał tytuł szlachecki od królowej Wiktorii.
5.	Podróże i Odkrycia	F	W latach 1825–1829 był administratorem posiadłości księcia Franciszka Sapiehy, jednego z najbogatszych i najbardziej wpływowych arystokratów w Polsce.
6.	Działalność Humanitarna	G	Zmarł 6 października 1873 roku w Londynie. W 1997 roku do Poznania sprowadzono jego prochy, które złożono w podziemiach kościoła św. Wojciecha w Poznaniu. Rok 2023 został ogłoszony Rokiem Pawła Edmunda Strzeleckiego.
7.	Pamięć o Strzeleckim	H	W 1829 roku, po śmierci księcia Franciszka Sapiehy, Strzelecki otrzymał część majątku, co pozwoliło mu na finansowanie swoich podróży. To dało mu niezależność finansową, która umożliwiła realizację jego pasji badawczych i podróżniczych.

Na podstawie: <https://codziennypoznan.pl/artykul/2024-07-20/dzieki-niemu-najwyzszy-szczyt-w-australii-nosi-nazwe-gora-kosciuszki-221-rocznica-urodzin-pawla-edmunda-strzeleckiego/>

Przykład	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
B							

Ćwiczenie 3

Proszę – zgodnie z przykładem – połączyć tytuły z kolumny I z fragmentami tekstów z kolumny II. Odpowiedzi proszę wpisać do tabeli.

_____/ 7 p. (7 x 1 p.)

I		II	
PRZYKŁAD <i>Urodziny Bramy Poznania!</i>		A	Jej styl i formę będzie można odkrywać podczas wycieczek i prezentacji, np. poprzez słuchanie organów i dzwonów, od których drżą mury katedry, poznawanie zapachu ziół i składu kadzidła, odkrywanie sekretów witraży i ołtarza oraz dotykane marmurowych dzieł sztuki sprzed 500 lat.
1.	Fanum pro sacrum	B	<i>Podczas Wielkiej Majówki odbędą się w Bramie Poznania pokazy, warsztaty, spływy kajakowe, koncerty i relaks nad rzeką. Zapraszamy!</i>
2.	Wyspy tematyczne	C	Na budynku Bramy Poznania zaprezentowana zostanie wirtualna galeria prac młodego pokolenia, odbędą się też dyskusje, które dotyczyć będą nowych form artystycznych, sztuki cyfrowej i internetowej, a także różnych aspektów religijnego kiczu i cybernetyzacji religii.
3.	Katedra. Obudź zmysły	D	Będzie można spróbować zdrowych, pożywnych, kolorowych dań przygotowanych przez profesjonalnych kucharzy. Naturalne będą nie tylko składniki potraw, ale też talerze i sztuce. Ciekawostką kulinarną będzie szansa skosztowania jadalnych kwiatów.
4.	Atrakcje dla dzieci	E	Na scenie nad rzeką wystąpią dwa poznańskie zespoły: Sick Live – mieszanka stylów inspirowana współczesnym jazzem oraz pulsującą funkiem i kosmiczną energią. Rebeka – eksperymentalny pop i elektroniczne brzmienie.
5.	Warsztaty smaku	F	Na warsztatach florystycznych uczestnicy dowiedzą się, jak mieszkańcy poznańskiego grodu dekorowali domy na wiosnę, na warsztatach historycznych będzie można odwiedzić dwór książęcy i wykonać średniowieczny strój, na warsztatach kaligrafii – dowiedzieć się, ile wysiłku wymagała nauka pisania, a na ceramicznych – samodzielnie stworzyć makietę Ostrowa Tumskiego.
6.	Koncerty	G	Zapraszamy na multimedialną opowieść o Ostrowie Tumskim. 1-3 maja – bezpłatne oprowadzanie po ekspozycji dla rodzin z dziećmi. Zapisy od 23 kwietnia w punkcie informacji w holu głównym (tel. 61 647 76 34). Liczba miejsc ograniczona.
7.	UWAGA! Zwiedzanie ekspozycji podczas Wielkiej Majówki	H	Najmłodszy mogą liczyć na wiele atrakcyjnych zajęć. W kąciku dawnych zabaw sprawdzić będzie można, jak spędzano kiedyś czas wolny, jakie były ulubione zabawy, posłuchać legend i wziąć udział w zajęciach plastycznych. Razem z rodzicami mogą wziąć udział w grach rodzinnych i terenowych.

Na podstawie: <https://codziennypoznan.pl/arttykul/2015-04-30/urodziny-bramy-poznania/>

Przykład	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
B							

Zadanie V

Ćwiczenie 1

Proszę – zgodnie z przykładem – podkreślić najlepszą spośród możliwości podanych w nawiasach.

_____ / 5 p. (10 x 0,5 p.)

Od roku mieszkam przy placu (**budowy**, zabaw, wolności)^{PRZYKŁAD}. Na początku myślałem, że się przyzwyczaję, ale wtedy zaczęli (sprzedawać, wymieniać, czyścić)¹ rury z drugiej strony budynku i przed hałasem nie było już (ucieczki, rady, sprawy)². Potem zaczął się remont na parterze budynku oraz tygodnie kucia i wiercenia. To oczywiście (zabawne, irytujące, interesujące)³. Zacząłem się w końcu zastanawiać, czy hałas nie (chodzi, broni, szkodzi)⁴ też przypadkiem zdrowiu. Okazuje się, że szkodzi. Europejska Agencja Środowiska uważa go za drugi najbardziej szkodliwy (czynnik, składnik, powód)⁵ dla zdrowia publicznego zaraz po zanieczyszczeniu środowiska.

Na podstawie: <https://oko.press/czy-halas-nam-szkodzi-utrata-sluchu-moze-byc-niedwralna>

Ćwiczenie 2

Proszę – zgodnie z przykładem – podkreślić najlepszą spośród możliwości podanych w nawiasach.

_____ / 5 p. (10 x 0,5 p.)

Jakie wydarzenia historyczne budzą w nas największą dumę?

Przy okazji obchodów 80. (**rocznicy**, jubileuszu, urodzin)^{PRZYKŁAD} Powstania Warszawskiego pracownia IBRiS przeprowadziła na zlecenie „Rzeczpospolitej” (sondaż, badanie, ankietę)¹ opinii publicznej, w którym zapytała respondentów o to, jakie wydarzenia z historii Polski budzą w nich największą dumę. Badania (opowiadają, opisują, pokazują)², że dumni jesteśmy przede wszystkim z wydarzeń, które były sukcesami. Najczęściej wskazywanym wydarzeniem jest odzyskanie przez Polskę niepodległości w 1918 roku — na to wydarzenie wskazało aż 30,6 proc. badanych. Drugim najczęściej budzącym (honor, dumę, respekt)³ wydarzeniem jest wybór Karola Wojtyły na papieża w 1978 r. (19,7 proc.). Na kolejnych miejscach tej listy znalazło się (wejście, przejście, wyjście)⁴ Polski do UE i NATO (16,2 proc.), transformacja ustrojowa po 1989 r. (12,2 proc.), (przewrót, powstanie, rebelia)⁵ Solidarności, w tym Porozumienia Sierpniowe 1980 r. (7,9 proc.) oraz bitwa pod Grunwaldem 1410 r. (5,7 proc.).

Na podstawie: <https://oko.press/na-zywo/na-zywo-relacja/jakie-wydarzenia-historyczne-budza-w-nas-najwieksza-dume-sondaz>

Ćwiczenie 3

Wersja do pdf

Proszę – zgodnie z przykładem – podkreślić najlepszą spośród możliwości podanych w nawiasach.

_____ / 5 p. (10 x 0,5 p.)

Wkrótce w Poznaniu odbędą się bezpłatne (**warsztaty**, szkolenie, ćwiczenie)^{PRZYKŁAD} tworzenia gier komputerowych dla rodzin z dziećmi w wieku od 8 do 16 lat. W programie są zajęcia z (zakładania, komponowania, projektowania)¹ i programowania gier. Zajęcia będą dostępne dla osób ze specjalnymi (trudnościami, potrzebami, zasadami)². Warsztaty, zaplanowane na 21-23 sierpnia, prowadzone będą codziennie w godzinach od 10:00 do 12:00 w Centrum Szyfrów Enigma przy ulicy Św. Marcin 78. Zajęcia poprowadzi Konrad Gadzina, (mistrzowski, dojrzały, doświadczony)³ programista i wykładowca. Jest autorem książki o inspiracji, współtworzył też interaktywną (witrynę, wystawę, fasadę)⁴ w Centrum Szyfrów Enigma. Organizatorzy informują, że liczba miejsc jest (ograniczona, wąska, prymitywna)⁵, a zainteresowanie warsztatami duże.

Na podstawie: <https://tenpoznan.pl/news-darmowe-zajecia-z-programowania-gier-dla-dzieci-i-rodzicow-w-poznaniu/>